

ПІСЬМЕННІК – МОВА – СТЫЛЬ

Пад такой назвай 15–16 лістапада 2001 г. на філалагічным факультэце БДУ праводзілася II Міжнародная навуковая канферэнцыя, прысвечаная 75-годдзю з дня нараджэння прафесара Л.М. Шакуна, арганізатарам якой была кафедра гісторыі беларускай мовы ўніверсітэта. Яе загадчыку доктару філалагічных навук М.Р. Прыгодзічу належыць асабліва заслуга ў арганізацыі і паспяховым правядзенні гэтай навуковай імпрэзы.

На пленарным пасяджэнні з прывітальным словам да ўдзельнікаў канферэнцыі звярнуліся дэкан філалагічнага факультэта прафесар Л.А. Мурына і старшыня Рэспубліканскага Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны А.М. Трусаў. З цікавасцю выслухалі прысутныя ўспаміны дацэнта В.В. Казловай аб укладзе прафесара Л.М. Шакуна ва ўстанаўленне навуковых сувязей паміж БДУ і навучальнымі ўстановамі Германіі і Польшчы ("Л. Шакун як заснавальнік міжнародных філалагічных сувязей БДУ"). Агляд навуковай спадчыны вядомага беларускага лінгвіста зрабіў прафесар У.М. Лазоўскі ("Л.М. Шакун як мовазнаўца").

Філолагі з Германіі, Польшчы, Украіны, розных гарадоў Беларусі абмяркоўвалі навуковыя праблемы ў сямі секцыях: "Стыль і мова мастацкага твора", "Письменник і мова", "Традыцыі і навацарства ў мове", "Беларускае пісьменства ў прасторы і часе", "Тэндэнцыі развіцця беларускага пісьменства", "Беларуская літаратура: ад старажытнасці да нашых дзён", "Методыка выкладання мовы і літаратуры". У аргкамітэт канферэнцыі было пададзена 140 дакладаў, у якіх узнімаліся значныя філалагічныя праблемы, прапановаліся шляхі іх вырашэння. Назавём некаторыя з іх:

"Чалавек (нацыянальная асоба) – мова – культура – аснова і мадэль міжкультурнага дыялога" – Г.І. Басава і Ганс Аўэрсвальд (Іена, Германія); "Словаўтваральныя варыянты якасных прыметнікаў у сучаснай беларускай мове" – З.І. Бадзевіч (Мінск); "Аўтарская пунктуацыя ў ранніх творах Я. Коласа" – Ж.Я. Белакурская (Мінск); "Паэзія А. Вялюгіна (індывідуальны стиль, асаблівасці пазтыкі)" – А.І. Бельскі (Мінск); "Тэарэтычныя асновы спецкурса "Беларуская антрапанімія перыяду першага адраджэння" – І.А. Гапоненка (Мінск); "Словаўтваральныя варыянты ў беларускай мове 20-х гг. XX ст." – А.В. Губкіна (Мінск); "Факультатывнасць кампанентаў фразеалагізмаў" – М.А. Даніловіч (Гродна); "Реализация линейно-опережающего принципа в обучении синтаксису сложного предложения" – А.Я. Долбік; "Аб выкарыстанні «чэшскай мадэлі» ў гісторыі беларускага тэрміналагічнага будаўніцтва" – С.М. Запрудскі (Мінск); "Симметрия и асимметрия как универсальные категории языка" – У.А. Карпаў (Мінск); "Беларуская навуковая тэрміналогія: сучасны стан і перспектывы развіцця" – В.П. Красней (Мінск); "Да словаўтваральных сувязей слова *дар*" – М.М. Круталевіч (Мінск); "Аб прычынах складвання новай беларускай літаратурнай мовы на дыялектнай аснове" – Г.І. Кулеш (Мінск); "Пра мастацкае майстэрства Р. Барадуліна" – І.Я. Лепешаў (Гродна); "Біблейная канстанта ў стылёвай палітры У. Караткевіча" – Е.А. Лявонава (Мінск); "Параметры моўнай канцэнтрацыі ў фальклорных тэкстах (на матэрыяле беларускай і славацкай моў)" – В.М. Ляшук (Мінск); "Моўныя кантакты на сучасным этапе" – Т.А. Мальцава (Мінск); "Лінгвістычныя традыцыі на Беларусі (накід праграмы гісторыі беларускай лінгвістыкі па працах прафесара Л.М. Шакуна)" – А.Я. Міхневіч (Мінск); "Каларатывы ў творчасці У. Караткевіча" – Д.Д. Паўлавец (Гомель); "Назвы гаворачай асобы ў слоўніках Мікалая Байкова і Сцяпана Некрашэвіча" – Ларыса ПІсарэк (Вроцлаў, Польшча); "Старабеларуская лексікаграфічная спадчына" – Б.А. Плотнікаў (Мінск); "Фёдар Галатузаў як даследчык беларускай мовы" – М.Р. Прыгодзіч (Мінск); "Фразеологизмы в творчестве Т. Шевченко" – Э.Г. Пянькова (Харкаў); "Сінтаксічныя аказіяналізмы (на матэрыяле беларускай драматургіі)" – В.І. Рагаўцоў (Магілёў); "Метрыка і рытміка польскамоўнай творчасці Я. Лучыны (паводле зборніка "Poezje Jana Niestuchowskiego". Мн., 1898) – В.П. Рагойша (Мінск); "Тэсты па марфалогіі ў сістэме практычных заняткаў па курсу гістарычнай граматыкі беларускай мовы" – М.І. Свістунова (Мінск); "Лексічныя архаізмы ў гаворках паўночнай Гайнаўшчыны" – Базыль Сегень (Беласток, Польшча); "Типовые группы вербойдов – реализаторы творческого замысла И. Бунина в романе "Жизнь Арсеньева" – В.С. Сідарэц (Мазыр); "Праблема стылёвага кансерватызму ў беларускай прозе XX стагоддзя" – Л.Д. Сінькова (Мінск); "Чешская социальная диалектология" – Марціна Спандарэва (Іена, Германія);

“Тыпы матывацыі беларускіх найменняў” – В.П. Трайкоўская (Мінск); “Праект падручніка беларускай мовы для немцаў” – Соня Хайль (Берлін, Германія); “Стылістычнае выкарыстанне амонімаў у беларускіх інтэрмедых XVII ст.” – Г.К. Ціванова (Мінск); “Да праблемы стылю” – І.Р. Шкраба (Мінск); і інш.

Тэматыка навуковых дакладаў надзвычай разнастайная, але агульнае, што аб’ядноўвала іх аўтараў, – імкненне да ўсебаковасці асвятлення тэмы, аналітычнасці, прафесіяналізму. А гэта, як падкрэслівалі на заключным пасяджэнні канферэнцыі папалчнікі і шматлікія вучні прафесара Л.М. Шакуна, – найбольш дзейсны спосаб ушанавання памяці вядомага беларускага мовазнаўца, які ўсё сваё жыццё прысвяціў служэнню беларускай навуцы.

Тая акалічнасць, што навуковая канферэнцыя “Пісьменнік – мова – стыль” праводзіцца ўжо другі раз, сведчыць аб заснаванні добрай традыцыі, а ўдзел у ёй студэнтаў і аспірантаў разам з вядомымі даследчыкамі, якія маюць навуковыя ступені і вучоныя званні, дае надзею на захаванне гэтай традыцыі ў будучым.

Г.І. Кулеш,

кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры гісторыі беларускай мовы

ДА УВАГІ ЧЫТАЧОЎ

Працягваецца падпіска на перыядычныя выданні на другое паўгоддзе 2002 года. Падпісная цана на часопіс “Веснік Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта” па серыях наступная:

Серыя I – фізіка, матэматыка, інфарматыка (№ 3, верасень):

індывідуальная (індэкс 74851) – 2 259 р.;

ведамасная (індэкс 748512) – 4 937 р.

Серыя II – хімія, біялогія, геаграфія (№ 3, кастрычнік):

індывідуальная (індэкс 74852) – 2 259 р.;

ведамасная (індэкс 748522) – 4 937 р.

Серыя III – гісторыя, філасофія, псіхалогія, паліталогія, сацыялогія, эканоміка, права (№ 2, ліпень; № 3, лістапад):

індывідуальная (індэкс 74853) – 4 518 р.;

ведамасная (індэкс 748532) – 9 873 р.

Серыя IV – філалогія, журналістыка, педагогіка (№ 2, жнівень; № 3, снежань):

індывідуальная (індэкс 74854) – 4 518 р.;

ведамасная (індэкс 748542) – 9 873 р.

Падпісання на часопіс “Веснік БДУ” можна ва ўсіх аддзяленнях сувязі Рэспублікі Беларусь.

Рэдакцыя і рэдкалегія часопіса